

Manual de bune practici pentru jurnaliști, în relatarea despre HIV/SIDA*

Limbajul / cuvintele folosite referitor la HIV/SIDA formează opinia publică, percepția și atitudinile față de persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA. De aceea, cuvintele trebuie să fie constructive, să combată miturile și stereotipurile și să nu creeze prejudecăți.

Când relațați despre HIV/SIDA, folosiți un limbaj direct și fără prejudecăți. Termenii și tonul pe care le veți folosi în legătură cu HIV/SIDA pot foarte ușor promova victimizarea, discriminarea sau stigmatizarea. Alegeți-vă cuvintele cu atenție sau întrebați persoanele care trăiesc cu HIV care sunt cele mai potrivite concepte / termeni!

Cuvinte indicate / Formule „de folosit”	Cuvinte / formule de evitat
<p>SIDA</p> <p>SIDA este acronimul pentru Sindromul Imunodeficienței Umane Dobândite. Folosiți întotdeauna litere mari. Folosirea literelor mici este incorectă.</p>	<p>Sida sau sida</p>
<p>HIV</p> <p>Nu există un „virus SIDA”. Virusul asociat cu SIDA este virusul imunodeficienței umane sau HIV.</p>	<p>virusul SIDA</p>
<p>HIV</p> <p>HIV este acronimul pentru virusul imunodeficienței umane. Inițialele HIV includ cuvântul virus, astfel că a spune virusul HIV este redundant.</p>	<p>Virusul HIV</p>
<p>seropozitiv HIV / infectat HIV/ persoană sau persoane care trăiesc cu HIV/SIDA</p> <p>Foarte multe persoane care trăiesc cu HIV/SIDA sunt sănătoase și duc o viață fericită. Cei care trăiesc cu SIDA pot avea perioade în care starea sănătății să le fie bună. Este probabil că mulți din ei vor fi deranjați de faptul că sunt prezentați ca fiind suferinzi sau bolnavi. Acești termeni presupun faptul că persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA sunt neputincioase și nu au nici un control asupra vieții lor, lucru care este neadevărat.</p>	<p>Bolnavi de SIDA</p>

UNOPA

Uniunea Națională a Organizațiilor
Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

<p>seropozitiv HIV sau infectat HIV</p> <p>SIDA nu este un virus. Ea este un sindrom al bolilor sau infecțiilor oportuniste. Astfel, o persoană nu poate fi infectată sau bolnavă de SIDA.</p>	<p>Infectat SIDA</p>
<p>SIDA</p> <p>SIDA este un sindrom care te face vulnerabil la anumite boli / infecții datorită slăbirii sistemului imunitar. SIDA nu este o boală propriu-zisă.</p>	<p>Boala SIDA</p>
<p>Persoană care trăiește cu HIV/SIDA sau persoană seropozitivă HIV</p> <p>Nu există purtător al SIDA. SIDA este stagiul în care sistemul imunitar al unei persoane este afectat de HIV, persoana devenind vulnerabilă la infecțiile oportuniste.</p>	<p>Purtător al SIDA</p>
<p>Persoană care trăiește cu HIV/SIDA sau persoană seropozitivă HIV</p> <p>Utilizați construcția pacient SIDA doar pentru a descrie o situație în care o persoană în stadiul SIDA este în acel context pacient într-un context medical. De cele mai multe ori persoanele în stadiul SIDA nu sunt în situația de a fi pacienți.</p>	<p>Pacient SIDA</p>
<p>A avea stadiul SIDA sau a trăi cu SIDA</p> <p>Persoanele cu HIV/SIDA nu sunt victime – a numi pe cineva victimă sugerează neputința acelei persoane.</p> <p>Folosirea adjectivului „inocent”, în general pentru copii seropozitivi HIV este discriminatoare, deoarece sugerează că celelalte persoane seropozitive HIV sunt vinovate.</p>	<p>Victime ale SIDA sau victime inocente</p> <p>Evitați folosirea adjectivelor descriptive în acest context sumbru</p>
<p>Persoane care trăiesc cu SIDA sau PLWA (Persons living with HIV/AIDS)</p> <p>Acest termen este folosit și pentru persoanele afectate - parteneri, părinți, asistenți.</p> <p>Cuvântul victimă are conotații negative. Folosiți construcția „persoane care trăiesc cu SIDA” deoarece este mai puțin negativă. Folosiți această formulă doar pentru persoane care sunt în stadiul SIDA. O persoană infectată HIV nu este în mod automat în stadiul SIDA.</p>	<p>Victime sau bolnavi SIDA</p>

UNOPA

Uniunea Națională a Organizațiilor
Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

<p>A deveni infectat HIV / a contracta HIV/ a deveni seropozitiv HIV</p> <p>Oamenii pot devenii infectați cu HIV (virusul care poate duce la stadiul SIDA) - SIDA nu se poate lua și nici nu poate fi transmisă.</p>	<p>A lua SIDA</p>
<p>Persoană infectată HIV</p> <p>Oamenii pot fi infectați cu HIV, nu cu SIDA. SIDA este faza finală a evoluției HIV.</p>	<p>Persoană infectată SIDA</p>
<p>Trăind cu SIDA</p> <p>Nimeni nu moare din cauza SIDA. Moartea nu este iminentă dacă s-a ajuns la stadiul SIDA.</p>	<p>Murind de SIDA</p>
<p>Este mai corect să spuneți despre cineva că a murit de o boală cauzată / legată de SIDA.</p> <p>Oamenii nu mor de SIDA ci din cauza infecțiilor oportuniste sau a bolilor legate de SIDA. SIDA nu este o boală – nu se poate muri de SIDA. Oamenii în stadiul SIDA mor din cauza bolilor precum tuberculoză sau bronșită, din cauza sistemului lor imunitar slăbit de infecția HIV.</p>	<p>A muri de SIDA</p>
<p>Boală cauzată / legată de SIDA</p> <p>HIV nu provoacă moartea, ci bolile oportuniste asociate SIDA.</p>	<p>HIV ucide</p>
<p>Testul HIV</p> <p>Nu există teste pentru SIDA. Testul HIV este un test de sânge pentru a determina dacă anticorpilor pentru HIV sunt prezenți în sânge.</p>	<p>Test pentru SIDA / Testare SIDA / Test de sânge pentru SIDA</p>
<p>Comportament de risc (ex. sex neprotejat, utilizarea în comun a acelor de siringă) / comunități afectate</p> <p>Nici un grup social, religios, rasial sau cultural nu este mai susceptibil sau mai puțin susceptibil la HIV. Identificarea eronată a grupurilor de risc sporește stigmatizarea și discriminarea. De asemenea, această etichetare pe grupuri de risc și grupuri „sigure” îi păcălește pe oamenii care nu se identifică cu presupusele grupuri</p>	<p>Grup de risc</p>

UNOPA

Uniunea Națională a Organizațiilor
Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

de risc, dându-le un sentiment de falsă siguranță. Comportamentul, acțiunile individuale îi pun pe oameni în situații e risc, nu grupurile cărora acești oameni le aparțin.	
Sânge, spermă, fluide de pre-ejaculare și fluide vaginale, lapte matern Confuzia în legătură cu lichidele corpului care pot să transmită HIV sunt cea mai comună cauză a fricii sau a neînțelegerii infecției HIV ceea ce contribuie la discriminarea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA. Explicați care sunt lichidele corpului care conțin HIV în cantitate suficient de concentrată pentru a putea fi implicate în transmiterea HIV (ex. sânge, spermă, fluide de pre-ejaculare, fluide vaginale, lapte matern). HIV nu se poate transmite prin salivă, transpirație, lacrimi sau urină.	Fluide ale corpului
Risc de infecție HIV / Transmiterea HIV AIDS nu este o boală, este un sindrom. Nimeni nu poate contacta SIDA, precum nimeni nu poate transmite SIDA. Doar HIV poate fi transmis de la persoană la persoană, prin cele 4 căi de transmitere: sex neprotejat, transfuzii sau transplanturi, dispozitive care străpung pielea, folosite în comun, sau de la mamă la făt.	Risc de contractare a SIDA / Risc de infectare cu SIDA/ Transmiterea SIDA
Copii afectați de HIV/SIDA/ copii infectați cu HIV Copiii care și-au pierdut unul sau ambii părinți din cauza bolilor legate de SIDA sunt orfani SIDA. Cu toate acestea, ei pot să fie seropozitivi HIV sau nu. Termenul de orfan SIDA îi diferențiază de restul orfanilor, deși problemele legate de sănătatea lor sunt aceleași. Evidențierea copiilor ca orfani SIDA crește gradul de stigmatizare și discriminare.	Orfani SIDA
Terapia medicamentoasă / Medicamentele pentru bolile oportuniste Medicamentele pentru bolile oportuniste sunt folosite pentru a combate infecții oportuniste specifice, precum tuberculoza sau pneumonia. SIDA nu este o boală. Nu există medicamente pentru SIDA.	Medicamentele pentru SIDA
Terapia medicamentoasă sau combinațiile de medicamente	Cocktail-urile de medicamente

UNOPA

Uniunea Națională a Organizațiilor
Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

Tratamentele combinate permit oamenilor să trăiască cu HIV/SIDA.	
Prevenirea răspândirii HIV Metaforele legate de război sunt folosite adesea pentru a descrie procesul de prevenire a răspândirii HIV. Aceste metafore zădăresc în ochii publicului o imagine incorectă și exagerată a HIV/SIDA.	Lupta/ războiul/ bombă cu ceas Evitați metaforele legate de război.
Epidemia sau pandemia HIV Evitați să folosiți cuvinte negative sau pompieristice în legătură cu HIV/SIDA, care pot genera panică, stigmatizare, discriminare sau lipsă de speranță.	Calamitatea / ciuma / catastrofa
Sex mai sigur Nici un fel de sex cu un partener nu este complet fără riscuri, chiar dacă folosim prezervativ. Prezervativul reduce cu mult riscul, dar nu îl elimină.	Sex protejat
A avea mai mulți parteneri Evitați să folosiți limbajul tradițional și acuzator, precum cuvântul promiscuu.	Comportament promiscuu
Utilizator intravenos de droguri / persoane care folosesc droguri injectabile / persoane care utilizează substanțe ilegale Descrierea utilizatorilor de droguri ca dependenți sau drogați îi poate aliena pe aceștia. Consumul ilegal de droguri este doar o parte din viața utilizatorului de droguri. Termeni precum cel de drogat sau toxicoman generează o imagine stereotipă ce este departe de realitate. Utilizarea unei seringi contaminate poate transmite HIV, nu drogul în sine.	Drogat / dependent de droguri
Persoană care practică sexul comercial, lucrător sexual Termenul “prostituată” este derogator, jignitor și are conotații negative.	Prostituată

UNOPA

Uniunea Națională a Organizațiilor
Persoanelor Afectate de HIV/SIDA

Mulțumiri speciale pentru InterNews, Fundația Kaiser Family, Federația Australiană a organizațiilor SIDA, Vocea Americii, și Centrului Femeilor Africane de Jurnalism pentru contribuțiile lor la realizarea acestei broșuri.

Sfat pentru jurnaliști: o modalitate eficientă de a vă verifica stilul de a scrie este de a cere altcuiva să vă citească și să vă comenteze materialul. În raportarea subiectelor legate de HIV/SIDA, cea mai eficientă metodă de verificare este să cereți unei persoane seropozitive HIV să vă citească și să vă comenteze materialul. Dacă acest lucru nu este posibil, puteți ruga pe cineva care lucrează cu persoane seropozitive HIV să vă citească materialul. UNOPA vă stă la dispoziție la tel./fax 21-2109089 sau prin e-mail la unopa@unopa.ro.